

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Igora Burgera a sudcov JUDr. Milana Lipovského a JUDr. Aleny Šiškovéj v trestnej veci obžalovaného **A. F. pre prečin krádeže** podľa § 212 ods. 2 písm. a/, ods. 3 písm. b/ Trestného zákona a iné na neverejnom zasadnutí konanom 29. októbra 2014 v Bratislave, **o návrhu obžalovaného A. F. na odňatie a prikázanie veci**, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 23 ods. 1 Trestného poriadku trestná vec obžalovaného A. F. vedená na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 4 To/78/2014, sa tomuto súdu **n e o d n í m a**.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava IV rozsudkom, sp. zn. 3T 125/2012, z 5.decembra 2013 uznal obžalovaného A. F. vinným z pokračovacieho prečinu krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. a/, ods. 3 písm. b/ Trestného zákona v jednočinnom súbehu s pokračovacím zločinom porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. a/, ods. 3 písm. a/ s poukazom na § 138 písm. f/ Trestného zákona a § 139 písm. e/ Trestného zákona. Uložil mu za to úhrnný spoločný trest odňatia slobody vo výmere 4 (štyri) roky. Podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Trestného zákona súd obžalovaného na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Zároveň súd zrušil podľa § 41 ods. 3 Trestného zákona trestný rozkaz Okresného súdu Bratislava II, sp. zn. 4T 143/2012, zo dňa 4. februára 2013, právoplatný 24. júla 2013 v časti výroku o vine a výroku o treste ako aj ďalšie výroky, ktoré majú vo výroku o vine svoj podklad. Podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku súd zaviazal obžalovaného k náhrade škody poškodenej E. L. – K. vo výške 698,20 € a poškodenej O. S. vo výške 150 €.

Dňa 27. decembra 2013 proti uvedenému rozsudku podal obžalovaný odvolanie.

Predseda senátu Krajského súdu v Bratislave určil termín verejného zasadnutia na deň 24. júla 2014.

Obžalovaný A. F. na verejnom zasadnutí predložil súdu námietku zaujatosti proti všetkým sudcom Krajského súdu v Bratislave a domáhal sa, aby vec bola tomuto súdu odňatá a prikázaná na rozhodnutie inému súdu.

Námietku zaujatosti odôvodnil tým, že pred niekoľkými mesiacmi zamietol Krajský súd v Bratislave jeho sťažnosť na nezákonný postup Okresného súdu Bratislava II, pričom nerešpektoval stanovisko Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Obžalovaný preto podal sťažnosť na postup Krajského súdu v Bratislave ministrovi spravodlivosti Slovenskej republiky s podnetom na podanie dovolania.

Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky bol 24. októbra 2014 predložený spis Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 4To 78/2014, spolu s pripojenými spismi Okresného súdu Bratislava IV, sp. zn. 3T 125/2012, a Okresného súdu Bratislava II, sp. zn. 4T 143/2012, na rozhodnutie o odňatí veci Krajskému súdu v Bratislave a prikázaní veci inému súdu.

Všetci sudcovia Krajského súdu v Bratislave vo svojich písomných vyjadreniach (č.l. 285 – 291) uviedli, že vo veci obžalovaného nie sú zaujatí.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako najbližšie spoločne nadriadený súd preskúmal spisy vzťahujúce sa na prerokúvanú trestnú vec a zistil, že **nie sú splnené zákonné podmienky na odňatie trestnej veci obžalovaného Krajskému súdu v Bratislave.**

Podľa existujúcej súdnej praxe námietka zaujatosti vznesená procesnou stranou proti všetkým sudcom konkrétneho súdu, v danom prípade proti sudcom Krajského súdu v Bratislave, sa považuje za návrh na delegáciu v zmysle ustanovenia § 23 Trestného poriadku.

Podľa § 23 ods. 1 Trestného poriadku z dôležitých dôvodov môže byť vec príslušnému súdu odňatá a prikázaná inému súdu toho istého druhu a stupňa, o odňatí a prikázaní veci **rozhoduje súd, ktorý je obom súdom najbližšie spoločne nadriadený.**

Zákon podmieňuje „delegáciu“ existenciou dôležitého dôvodu pre takýto postup.

Význam, resp. dôležitosť dôvodu pre aplikáciu citovaného výnimočného opatrenia na zmenu miestnej príslušnosti súdu musí byť porovnateľný s významom ústavného princípu vyplývajúceho z článku 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, že „nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi“. „Delegácia“ sa preto nesmie stať prostriedkom na porušenie práva obvineného na zákonného sudcu, ale ani prostriedkom na to, aby procesné strany určovali, kto bude zákonným sudcom v konkrétnom prípade bez splnenia podmienok § 23 ods. 1 Trestného poriadku.

Dôležité dôvody v konkrétnej trestnej veci majú zabezpečiť lepšie uplatnenie základných zásad trestného konania prostredníctvom súdu, ktorému je vec delegovaná, a to najmä spravodlivé prejednanie veci v primeranej lehote, náležité zistenie skutkového stavu veci v rozsahu nevyhnutnom na rozhodnutie, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti a zásadu prednostného a urýchleného vybavovania väzobných vecí.

Medzi dôležité dôvody tzv. delegácie treba zahrnúť najmä prípady **vylúčenia všetkých sudcov príslušného súdu**, uskutočnenie spoločného konania, ak boli podané obžaloby na toho istého obžalovaného na rôznych súdoch, poškodeným alebo blízkou osobou vo vzťahu k obžalovanému je sudca, alebo iný zamestnanec súdu, na ktorom bola podaná obžaloba, väčšina svedkov, ktorých treba v súdnom konaní vypočuť, má bydlisko v obvode iného vzdialeného súdu, čím v prípade delegácie dôjde k urýchleniu konania a zhospodárneniu konania (hospodárnosť konania sa posudzuje len z hľadiska výdavkov štátu). Za dôležité dôvody v zmysle citovaného zákonného ustanovenia treba podľa ustálenej súdnej praxe považovať aj zistenie takých skutočností, ktoré pre svoju závažnosť môžu opodstatňovať vznik pochybností o nezaujatosti príslušného súdu, znamenajúcej napokon vylúčenie všetkých sudcov príslušného súdu vrátane predsedu a podpredsedu z rozhodovania.

Pri úvahách, či sú v konkrétnom prípade dané dôležité dôvody na odňatie a prikázanie veci, treba hodnotiť všetky okolnosti odôvodňujúce tento postup vo vzájomnej súvislosti. A pri posudzovaní ich opodstatnenosti a závažnosti treba prihliadať aj na význam zákonných ustanovení o príslušnosti súdov a sudcov.

Podľa § 31 ods. 1 Trestného poriadku z vykonávania úkonov trestného konania je vylúčený sudca alebo prísediaci sudca, prokurátor, policajt, probačný a mediačný úradník, vyšší súdny úradník, súdny tajomník a zapisovateľ, u ktorého možno mať pochybnosti o nezaujatosti pre jeho pomer k prejednávanej veci alebo k osobám, ktorých sa úkon priamo týka, k obhajcovi. Zákonnému zástupcovi, splnomocnencom alebo pre pomer k inému orgánu činnému v trestnom konaní.

Podľa § 31 ods. 4 Trestného poriadku námietku zaujatosti je strana povinná **vzniesť bez meškania, len čo sa dozvedela o dôvodoch vylúčenia**. Úkon, ktorý vykonala vylúčená osoba, nemôže byť podkladom na rozhodnutie v trestnom konaní s výnimkou neodkladného alebo neopakovateľného úkonu.

Z dikcie citovaných ustanovení vyplýva, že zákon taxatívne vymenúva dôvody vzniku pochybnosti o nezaujatosti toho-ktorého orgánu a pre ktoré v prípade ich preukázania je taký orgán vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania. Medzi tieto nepatria obžalovaným uvádzané dôvody.

Podľa ustálenej súdnej praxe pomerom k prejednávanej veci v zmysle § 31 ods. 1 Trestného poriadku treba rozumieť najmä skutočnosť, že orgán uvedený v tomto ustanovení bol sám poškodený trestným činom, ktorého sa majú týkať procesné úkony, resp. ním boli poškodené jemu blízke osoby. Pomerom k osobám, ktorých sa úkon priamo týka a k ďalším osobám uvedeným v cit. ustanovení sa rozumie, že je k uvedeným osobám najmä v pomere príbuzenskom, švagrovskom, druha a družky, prípadne vo vzťahu úzko priateľskom alebo nepriateľskom. Osobami, ktorých sa úkon priamo týka sú najmä strany trestného konania.

Z dôvodov uvedených v § 31 ods. 1 Trestného poriadku možno pritom rozhodnúť len o vylúčení sudcu ako konkrétnej osoby, resp. o vylúčení sudcov ako konkrétnych osôb.

Zákon v ustanovení § 31 ods. 1 Trestného poriadku spája vylúčenie sudcov z prejednávania a rozhodovania vo veci nielen so skutočne preukázanou zaujatosťou, ale aj vtedy, ak možno mať, čo i len pochybnosť o ich nezaujatosti [vid' tiež zásady prijaté judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorých spravodlivosť musí byť nielen poskytovaná, ale sa musí javiť, že je poskytovaná („justice must not only be done, it must also be seen to be done“)].

Vzhľadom na uvedené, možno vylúčiť sudcu z prejednávania a rozhodovania pridelenej veci len celkom výnimočne a zo skutočne závažných dôvodov, ktoré mu zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom objektívne, nezaujato a spravodlivo.

Čo sa týka návrhu obžalovaného na odňatie a prikázanie veci, najvyšší súd nezistil žiaden dôležitý dôvod, pre ktorý by mala byť trestná vec v zmysle podaného návrhu odňatá Krajskému súdu v Bratislave.

Pokiaľ obžalovaný namietal všetkých sudcov Krajského súdu v Bratislave, v tomto smere Najvyšší súd Slovenskej republiky uvádza, že námietky zaujatosti možno vznášať len proti tým sudcom, ktorí sa na pojednávaní a rozhodovaní skutočne podieľajú a nie proti neurčitým osobám (všetkým sudcom krajského súdu). Aj napriek uvedenému možno konštatovať, že obžalovaný vo svojom návrhu ani voči jednému sudcovi Krajského súdu v Bratislave neuviedol žiadne také konkrétne skutočnosti, ktoré by boli spôsobilé vzbudiť podozrenie z nestranného, neobjektívneho alebo nezákonného rozhodovania v danej veci. Navyše z písomných vyjadrení sudcov krajského súdu vyplýva, že tí obžalovaného nepoznajú a vo veci sa necítia byť zaujatí.

Ani podanie sťažnosti obžalovaným s podnetom na dovolanie ministrovi spravodlivosti nezakladá dôvod na odňatie a prikázanie veci inému súdu.

Námietka zaujatosti sudcov Krajského súdu v Bratislave nie je bližšie špecifikovaná vo vzťahu ku konkrétnym sudcom, má iba všeobecný charakter preto nemôže samá o sebe odôvodňovať postup podľa § 23 ods. 1 Trestného poriadku.

Na podklade týchto úvah Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k názoru, že zákonné podmienky na odňatie a prikázanie veci inému vecne príslušnému súdu splnené neboli. A preto rozhodol spôsobom uvedeným vo výrokovej časti tohto uznesenia.

P o u č e n i e: Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 29. októbra 2014

JUDr. Igor B u r g e r , v. r.
predseda senátu

Vypracovala: JUDr. Alena Šišková

Za správnosť vyhotovenia: Anna Halászová